

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. II. Quando præscriptio dormiat

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

ubi non est negligentia? sic Baldus cit apud Barbos l. 14. axiomat. c. 64. n. 4.

2479. Sic contra mulierem non currit præscriptio, si soluto matrimonio agat pro dote, durante matrimonio à Viro alienata; quia constante matrimonio per leges agere non potuit pro dote, nisi in unico casu, quo scivisset Virum vergere ad inopiam; Sichard. cit. in Cod. de jure dotium, tit. 12. l. 5. §. omnis autem, à n. 1. fol. 615. Sic contra annalem actionem injuriarum non præscribitur, estò annus à diē illatæ injuriæ elapsus sit, si injuriatus primum habuit notitiam injuriæ ab uno, vel altero mense; quia prius agere non valuit; Sichard. cit. quia est de substantia injuriæ, revocatam esse ad animum, seu innovasse.

2480. Ex hoc collig. 1. quando quis per leges impeditur ab agendo certo tempore, eo tempore præscriptionem non currere, ut patet ex cit. l. 1. sic Ludovic. Gomez ad §. Rursus Instit. de actionibus. n. 14. apud Barb. n. 3. Collig. 2. quòd illa regula (non valenti, seu impedito agere) procedat in impedimento juris; sic Arctinus in l. pàcta novissima. 10. l. 2. c. de pactis, apud Barbos. cit. n. 3. Jafon in §. Item si quis in fraudem, Instituit. de action. n. 87. Pirhing, de præscripti. n. 132. ubi impedimentum juris explicat; per impedimentum intrinsecum. Nam contra non valentem agere solum propter impedimentum extrinsecum, seu facti, currit præscriptio; nam lex i. cit. clarè loquitur de impedimento per legem; hoc tamen corollarium sic aliqui generaliter admittunt, ut procedat sive impedimentum facti sit justum, & sine culpa; sive injustum; ex §. Rursus. Instit. de actionib. ita tamen, ut juste impeditus restituatur in integrum per l. 1. ff. ex quibus causis majores; sic Abbas in c. Ex transmissa, de præscripti. n. 13. Felin. ibid. n. 8. Cæterum Barbosa in cit. c. Ex transmissa, n. 6. judicat, impedimentum facti generale, & notorium quoad effectum impediendi cursum præscriptionis, æquivalere impedimento iuris, quibus positis:

2481. Si ab initio præscriptionis is, contra quem tendit præscriptio, de jure non valet agere præscriptionem contra illam non posse inchoari; si post legitime inchoatam, de jure non possit agere, toto eo

tempore præscriptionem dormire? de quo in seqq. Unde hæc regula, quòd tali casu præscriptio non currat, applicanda est, ubi præscriptio legitime cæpta est; ubi autem statim ab initio is, contra quem præscriptionem quis inchoare vult, agere non valet, rectius dicitur non procedere, hoc est, non inchoari legitime; sicut, si ab initio præscribens careat vel bonâ fide, vel legitimâ possessione; ut jam dictum est supra; quia tunc non tam dicitur non currere (cum non inceperit) quàm non inchoare.

§. II.

Quando præscriptio dormiat?

PER dormitionem præscriptionis, ut notavimus n. 2786 intelligitur ejusdem interquiescentia, quando scilicet ejus cursus sistitur quidem, sic tamen, ut elapsum tempus non in nihilum recadat, seu nihil profit; sed ut cessante causa dormitionis, seu interquiescentiæ, antèrius & elapsum ante tempus (dormitionis tempore subtracto) jungatur cum postèriori, & cum illò fiat unum ad completandam præscriptionem; ut notavimus n. cit. Hinc, si quis fundum alienum bonâ fide, ac requisito titulo possedit octennio & sub hoc is, cujus est fundus, jure impediatur agere quadriennio; toto hoc quadrienniali tempore dormiret præscriptio; si tamen elapso quadriennio cessaret causa impedimenti, propter quod jure prohibitus fuit dominus ab actione, & præscribens continuaret subsequenti biennio possessionem ut antè; hoc biennium, cum priori octennio conficeret possessionem longi temporis, sufficientem ad præscriptionem rei immobilis inter præsentès, si non laboret alio vitio.

Si quæras, quando præterea censeatur dormire præscriptio? Resp. quòd si tendat contra Ecclesiam, dormiat toto tempore vacantis Ecclesiæ, ac Schismatis; constat ex c. quarta. 4. h. t. ubi dicitur, quartam decimarum, & funeralium præscribi contra Episcopum 40. annis, nisi forte interim pastoralis sedes vacasset pastore; quæ jura Ecclesia sua exigere debuisset; 2. ex c. auditis. 15. eod. ubi dicitur, quòd Prælati inferior possit præscribere in certis

Ecclesiis sine dieceſis totum jus Episcopale, ſubducatur tamen de præſcriptione tempus, quo vacavit Eccleſia cathedralis.

2484.

Secundò dormit tempore graſſantis peſtis, ſævientis belli, & hoſtilitatis, ut habetur 16. q. 4. c. *primâ actione*. 13. ibi: ſicut enim per legem mundialem iis, quos barbarica feritas captiva neceſſitate tranſvexit, poſtliminio revertentibus redditur antiqua poſſeſſio, non aliter & Eccleſia receptura eſt Parochiam, quam ante tenuit cum rebus ſuis: ſive ab aliis Eccleſiis poſſideatur, ſive in cujuſlibet poſſeſſionem tranſuſa ſit. *Non enim erit obijcienda præſcriptio temporis, ubi neceſſitas intereſt hoſtilitatis?* id, quod etiam ſtatuit Joannes Papa VIII. ut habetur ead. 16. q. 4. c. *Porro* 14. & c. *Ex tranſmiſſa*. 10. h. t. ibi: mandamus, decimas, & oblationes cum alijs obventionibus memoratæ matriſi Eccleſiæ præſcriptione hoſtilitatis tempore non corrente (reſtitui faciatis; ſic Lucius III.

2485.

Tertiò dormit toto tempore, quo vivit Eccleſiæ Prælatuſ, qui eam læſit; ſic habetur ead. 17. q. 4. c. *ſi Sacerdotes*. 10. ibi: ſi Sacerdotes, vel Miniſtri, dum gubernacula Eccleſiarum adminiſtrare videntur, contra Patrum ſanctiſſimas ſanctiones de rebus Eccleſiæ deſiniſſe aliqua dignoſcuntur, *non ex die, quo talia ſcribendo decreverunt; ſed ex quo talia moriendo deſinita reliquerunt, ſupputationis ordo ſubſtabit.* Nunquam enim poterit ad tricennium temporis pertinere vita irritè hoc judicantis quia ſtatus contractuum initia non ſumpſit ab origine æquitatis.

2486.

Quartò dormit toto tempore, quo quis rem habet ſibi conceſſam precariò, per L. 13. §. 7. *de acquirend. poſſeſſ.* ibi: *ſi is qui precariò conceſſit, acceſſione velit uti ex perſona ejus, cui conceſſit, an poſſit, queritur?* ego puto, cum, qui precariò conceſſit, quamdiu manet precarium, acceſſione uti non poſſe: ſi tam receperit poſſeſſionem, rupto precariò, dicendum eſſe, accedere poſſeſſionem ejus temporis, quo precariò poſſidebatur. Sed not. hanc dormitionem eſſe diverſam ab alijs; in iſtis enim tempus dormitionis ſimpliciter ſubducitur; in illa autem rupto precariò poſſeſſor acceſſione utitur, & præſcribit; quod tamen difficultate non caret; cum poſſidens precariò rem poſſideat ſolum natura-

liter, per L. 15. §. *cum, qui*, ff. *de precario*; non civiliter. Sed hoc Legiſtarum eſt.

Quintò, ſi Eccleſia caret defenſore; nam tunc ſtatus Eccleſiæ mutari non debet, cum non ſit, qui Episcopale jus tueatur, c. *Novit*. 1. Ne Sede vacante; & *Conſtitutis*, ſin. cod. ibi: Nos igitur de poſitione teſtium, qui vacante Burginenſi Eccleſia, & carente legitimo defenſore fuerunt recepti, duximus reprobandas. Idem eſt, ſi Prælatuſ agere non poſſit, jure prohibituſ, puta Excommunicatione, ſuſpenſione, Captivitate, &c. conſtat ex n. 1478. Sextò dormit, quando tendit contra Pupillum, ut non computetur tempus ætatis pupillaris, ut dicitur L. *ſicut*. 3. c. *de præſcript.* 30. vel 40. annor. &c.

§. III.

An, & qualiter præſcriptio impediatur interruptione?

EX n. 2383. conſtat præſcriptionem dupliciter interrumpi, *naturaliter*, & *civiliter*, ut ibidem expoſitum eſt; *naturaliter* interrumpitur 1. ſi poſſeſſionibus fidei coeptæ, ſuperveniat mala fides; ex n. cit. non autem, ſi ſolum dubium negativum, ex n. 2358. 2. ſi reſolvatur tituluſ, ut contingit in pacto commiſſorio, vel additione in diem L. 19. ff. *de uſucapi*. 3. ſi civilis poſſeſſio interrumpatur; vel domino directo rem det pignori, vel locet, aut precariò concedat; L. 5. ff. *de uſucap* L. 4. ff. *eod.*

Civiliter autem interrumpitur 1. per ſententiam condemnatoriam; 2. per litiſ conteſtationem; 3. quandoq; per ſolam poſſeſſoris citationem, vel etiam extrajudicialem denuntiationem, ſubſcriptione Tabellionis, vel trium teſtium munitam; id quod aliqui volunt ex L. 2. c. *de annali except.* cujuſ verba ſunt: *Sancimus, ſi quando abſuerit is, qui reſ alienas, vel creditori obnoxias detinet, & deſiderat dominuſ rei vel Creditor ſuam intentionem proponere, & non ei licentia ſit, abſente ſuo adverſario, qui rem detinet, vel infantiâ, vel ſurore laborante, & neminem Tutorem vel Curatorem habente, vel in magna poteſtate conſtituto, ſua auctoritate eas reſ uſucapere licentia ei detur adire*